

Birželio 9 dieną ryškiausias avangardinės literatūros atstovas lietuvių literatūroje Kostas Ostrauskas (1926–2012) atgulė amžinam poilsiui Rašytojų panteone, Petrašiūnų kapinėse Kaune. Rašytojo palaikus iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Lietuvą atvežė jo sūnus Darius su žmona Gina Koontz.

K. Ostrauskas, 1944 metais sovietinės okupacijos išstumtas iš Lietuvos, neturėjo galimybės sugrįžti į gimtąją žemę: okupuotoje Lietuvoje buvo nepageidaujamas, o sulaukęs Lietuvos Nepriklausomybės, ligų kamuojamas, jau nebegalėjo leistis į varginančią kelionę per Atlantą. Iki paskutinės gyvenimo valandos rašytojas išsaugojo kūrybingumą: rašė, tvarkė likusią namuose archyvinę medžiagą. Perduodamas savo rinkinį šių eilučių autorei išsakė ir priešmirtinį norą – būti palaidotam Petrašiūnų kapinėse Kaune. Neatsitiktinai šis miestas jam tapo brangus ir artimas, dažnai mintimis sugrįždavo į „savo neužmirštamus Šančius“.

K. Ostrauskas gimė Veiveriuose, gyveno Vilkaviškyje, o vėliau – Kaune. 1939–1943 m. mokėsi Kauno 6-oje gimnazijoje. 1943 m. įstojo į Kauno Jaunimo teatrą. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Mokėsi Liubecko gimnazijoje, studijavo Pinnebergo universitete. 1949 m. išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Nuo 1950-ųjų studijavo Pensilvanijos universitete baltistiką ir slavistiką, buvo paskutinis Vinco Krėvės-Mickevičiaus studentas. Magistro laipsnį Ostrauskas gavo 1952 m., o mokslų daktaro laipsnį – 1958-aisiais. Disertacijos tyrinėjimo objektu tapo Jono Biliūno susirašinėjimas su Jurgiu Šauliu, saugomas Pensilvanijos universiteto bibliotekoje, kur ir dirbo rašytojas.

K. Ostrauskas bendradarbiavo liuanistinėje kultūrinėje spaudoje. Pirmuosius kūrinius parašė Vokietijoje, Pinneberge, vėliau Amerikoje rašė eilėraščius, tačiau neišleido nei vieno poezijos rinkinio. Rašytojo kultūrinis derlius gausus: per dvidešimtį knygų – dramos, pjesės, farsai, komedijos, kritikos knyga.

Avangardizmo bruožai ryškūs jau pirmojoje K. Ostrausko pjesėje „Pypkė“ (1951 m.), o pirmąją avangardistinę pjesę lietuvių literatūroje laikoma „Gyveno kartą senelis ir senelė“ (1963–1969 m.). Prieš pat mirtį dramaturgas užbaigė keletą pjesių, kurias atskira knyga „Paskutinis kvartetas“ išleido Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas.

K. Ostrausko dramos veikalai buvo pastatyti Lietuvos, išėvijos lietuvių bei amerikiečių teatro scenose. Už nuopelnus kultūros ir literatūros srityje pelnęs įvairių Lietuvių Bendruomenės JAV bei Lietuvos Respublikos apdovanojimų. K. Ostrauskas už savo kūrybą – knygas: „Žalioj lankelėj“; „Ars amoris“ pelnęs Vinco Krėvės bei Lietuvių rašytojų draugijos literatūrinės premijas. JAV LB kultūros tarybos medalis įteiktas K. Ostrauskui už visą kūrybą.

Parengė Išeivių literatūros skyriaus vedėja Virginija Paplauskienė